

Управління освіти і науки Новоград-Волинської міської ради
Інформаційно-методичний центр
ЗОШ I-III ступенів №10 художньо-естетичного профілю

Опанасюк Лілія Валеріївна

Рольові ігри при вивченні англійської мови



м. Новоград – Волинський
2013

Передмова

На сучасному етапі розвитку методики існує багато методів викладання іноземної мови. Але найбільш результативним та дієвим методисти називають природний метод, тобто навчання іноземної мови проходить за тих же умов, що й засвоєння рідної мови.

Враховуючи психологічні та фізіологічні особливості дітей шкільного віку, найоптимальнішим способом навчання є ігрова ситуація.

Гра – це один з найдавніших, до тепер актуальних методів навчання. Для дітей молодшого та старшого шкільного віку гра має виключне значення: гра для них – це навчання, праця, серйозна форма виховання.

У різних системах навчання грі відводиться незвичайне місце. Визначається це тим, що гра відповідає природі дитини. Дитина від народження і до зрілості приділяє велику увагу іграм. Діти із задоволенням самі вигадують ігри, за допомогою яких найбанальніші, побутові речі переносяться в особливий та цікавий світ пригод.

Задовольняючи потребу дитини гратися, перевтілюватись, рухатись, учитель забезпечує умови для вивчення іноземної мови. Така форма навчання не виснажує нервову систему та організм дитини, а реалізується головним чином за рахунок мимовільних процесів сприйняття і пам'яті. Гра сприяє розвитку класифікуючого сприйняття, довільної уваги і пам'яті, а також мови, виробленню вміння спілкуватися, інтелектуальному зростанню.

Завдання педагога полягає в тому, щоб знайти максимум педагогічних ситуацій, у яких може бути реалізоване прагнення дитини до активної пізнавальної діяльності. Педагог повинен постійно удосконалювати процес навчання, що дозволяє дітям ефективно і якісно засвоювати програмний матеріал. Тому так важливо використовувати ігри на уроках іноземної мови.

Матеріали цього посібника можуть бути використані вчителями англійської мови при плануванні та здійсненні навчально-виховного процесу з предмету. Даний посібник допоможе вчителям, батькам та школярам зробити процес вивчення англійської мови цікавішим та доступнішим.

Рольова гра як елемент підвищення комунікативної діяльності

Основною умовою досягнення успіху в моїй роботі є висока ефективність кожного уроку. А саме – оригінальна, незвичайна побудова та новизна в прийомах роботи на уроці, а головне – результативність, досягнення поставленої мети.



«Без гри немає і не може бути повноцінного розумового розвитку. Гра – це величезне світле вікно, через яке духовний світ дитини вливається в життєдайний потік уявлень, понять про навколишній світ. Гра – це іскра, що розпалює вогонь кмітливості та допитливості».

В.О.Сухомлинський

Шляхи реалізації проблеми

Одним із шляхів розвитку комунікативних здібностей учнів я вважаю рольові ігри, які сприяють реалізації міжособистісного спілкування учнів на уроці, допомагають сформувати дитячий колектив, залучати до активної діяльності сором'язливих. Вони орієнтують школярів на планування особистої мовленнєвої поведінки й прогнозування поведінки співрозмовника. Рольову гру здебільшого проводжу в парах або групах. Учні отримують картки для роботи в парах з рольовими завданнями, які допомагають їм підготуватися до спілкування, що сприяє розвитку непідготовленого діалогічного мовлення.

Як з'ясувалося, учні охоче програють ролі Білосніжки, Попелюшки, гномів, героїв з улюблених мультфільмів «Три ведмедя», «Троє поросят». Популярні серед учнів і такі ролі як мандрівник, турист, спортсмен, актор тощо.



Головоломка «Слова у квадраті»

Ця головоломка містить «музичні» слова. Учні повинні їх відшукати та записати в зошит. Такий вид роботи можна використовувати як на уроці для самостійної роботи, так і для домашнього завдання.

A	K	R	N	X	D	Z	S	A	M
G	D	C	T	O	R	X	O	C	H
H	R	E	P	R	N	G	N	C	V
M	U	S	I	C	A	U	G	O	I
L	M	D	A	H	B	I	V	R	O
O	Y	X	N	E	L	T	N	D	L
K	C	S	O	S	W	A	B	I	I
B	U	T	Y	T	C	R	W	O	N
I	N	S	T	R	U	M	E	N	T
N	O	R	P	A	R	J	A	N	V

Фізкультхвилинки

Рухливі ігри задовольняють природну потребу дітей рухатися. На уроках я використовую такі фізкультхвилинки:

Hands up, hands down.
Hands on hips, sit down.
Stand still, hands to the sides.
Bend left, bend right.
One, two, three – hop.
One, two, three – stop!

Pick up, put down, stand up, turn round,
Clap left, clap right, clap up, clap down,
Look left, look right, look up, look down,
Turn round, sit down, touch something ... brown!

Point to your friend, point to the door,
Look at the window, look at the floor,
Stand on your left leg, stand on your right,
Now sit down, touch something ... white!



Гра “The Magic Bag”

Учні по черзі витягують іграшкові тварини і описують їх: I have got a dog. My dog is brown. My dog is little. Вчитель ставить питання: «What has your friend got?» і учні описують іграшки своїх товаришів. Цю гру варто використовувати для повторення теми «Animals» і тренування вживання дієслів *to be*, *to have got*.

Гра “Find a pet”

Цікаво проходить гра з малюнками тварин, які зображені в різних позиціях. Учні граючись, повторюють уживання прийменників.

T: I am alone. I've lost my pets. Help me to find them. (Показує малюнки і ставить питання до учнів.) Where is my pet goat?

P: The goat is in the boat.

T: Where is my pet cat?

P: The cat is on the carpet.

T: Where is my pet duck?

P: The duck is in the truck.

Загадки

Під час вивчення теми «Animals» і для тренування дієслова *to be* та Present Simple я використовую такі загадки:

1. I am green. I am long. I live in water. I live in Africa. I can swim.
What am I? (A crocodile).
2. I am grey. I like milk. I live in the house.
What am I? (A cat).
3. I am red. I like cocks and hens. I live in the wood.
What am I? (A fox).
4. I am green. I am small. I live in the pond.
What am I? (A frog).
5. I am pink. I am fat. I like apples. I live in the yard.
What am I? (A pig).

Римівки

Щоб краще запам'ятати назви кольорів англійською мовою, під час першого пред'явлення матеріалу я використовую римівку рідною мовою з опорою на зорову наочність:

Щоб навчитись малювати,
Треба кожний колір знати:
Green – зелений, як травичка,
Blue – блакитний, як водичка,
Yellow – жовтий, як курчатко,
Grey – як сіре мишенятко,
Pink – рожевий, наче ружа,
Black – це чорний, як калюжа,
Red – червоний, наче мак,
Purple – схожий на буряк,
White – це білий, наче сніг,
Brown – бурий, як ведмідь,
Silver – срібний, срібний іній,
Orange – наче апельсинка,
Violet – фіалок килим, що у лісі землю вкрили.

Стійкий інтерес до уроків англійської мови підтримує і використання пісень на будь-якому етапі навчання. Вони емоційно насичують урок, знімають втому і напруженість, створюють доброзичливу атмосферу.

В.О. Сухомлинський зазначав, що витoki творчості дитини – на кінчиках її пальців. Враховуючи, що я працюю у школі художньо-естетичного профілю, я намагаюся залучити дітей до предметної діяльності, яка пов'язана з ручною роботою (малювання, розфарбовування).



Гра “Who is the best painter?”

Цю гру варто використовувати для повторення кольорів та порядкових числівників. Учитель роздає кожному учню не розфарбовані малюнки веселки. Діти, прослухавши завдання вчителя, розфарбовують веселку відповідними кольорами.

- The first colour is red.
- The seventh colour is violet.
- The fourth colour is green.
- The second colour is orange.
- The sixth colour is dark-blue.
- The third colour is yellow.
- The fifth colour is blue.

Діти показують малюнки, вчитель оцінює їх роботу, враховуючи правильність виконання завдання, швидкість, охайність. Учень, чия робота виявиться найкращою, одержує звання “The best painter”.

Гра завжди імітує ситуацію, побудова якої нагадує драматичний твір зі своїм сюжетом, конфліктом і дійовими особами. Таким чином, ми можемо використовувати гру як ситуативно-варіативну вправу, де існує можливість для багаторазового повторення зразка або граматичної моделі в умовах, максимально наближених до реальної ситуації, в якій те чи інше явище буде використане.

Оволодіння лексичним і граматичним матеріалом є однією із умов переходу до активної мовної діяльності, що і є метою вивчення іноземної мови взагалі. Тренування учнів у використанні граматичних структур, яке вимагає багаторазового їх повторення, втомлює своєю монотонністю і витрачені зусилля не приносять задоволення і тим більше результатів.

Гра допомагає зробити нудну роботу цікавою. Вона може бути використана на будь-якому етапі уроку.

Гра “Guess it”

Вчитель загадує будь-який предмет з теми, а учні намагаються його відгадати, використовуючи загальні запитання. Учень, який відгадує слово, стає ведучим і продовжує гру:

T: What is this? What is that?

Ps: This is a cat, a dog, a pig ... That is a hen, a cock, a chick ...

T: Yes, it is. No, it isn't.

Гра допомагає повторити не тільки лексичний матеріал і загальні запитання, а й вказівні займенники.

Гра “Grammar cards”

Вчитель готує розрізані картки, на яких записані речення різного типу (ствердження, заперечення, запитання). Речення можуть включати зворот *there is, there are*, модальні дієслова *can, may, must*, різні часові форми. Завдання учнів – скласти правильно речення:

There is a cupboard and a sofa, two bookcases in the room.

Are there any armchairs by the fireplace?

There is no wall-unit in the room.



Гра “Sound Right”

Допомагає активізувати знання з усіх часових форм:
I’m going to tell you Malvina’s , Pinocchio’s, Medoro’s actions. If you hear a verb in the singular, put down + ; if you hear a verb in the plural, put down - .

Зміст завдання та ключ до вправи:

- 1) Malvina and Pinocchio watch TV in the evening. (-)
- 2) Malvina reads books and newspapers after supper. (+)
- 3) Pinocchio plays football and volleyball every day. (+)
- 4) Malvina and Medoro go to school every day. (-)
- 5) They have breakfast at 8 o’clock. (-)
- 6) He has dinner in the evening. (+)
- 7) She washes her hands and face in the morning. (+)
- 8) Pupils go to the theatre on Sundays. (-)
- 9) Pinocchio gets up at 10 o’clock. (+)
- 10) Malvina and Medoro do homework after school. (-)

Для кращого засвоєння лексичного матеріалу учнями я використовую на своїх уроках такі ігри (word games):

Гра “Chainword”

Беруть участь всі учні класу. Вчитель на дошці пише будь-яке відоме слово. Учасники гри по черзі пишуть слова, перша буква яких буде останньою літерою попереднього слова. Кожне слово учні перекладають українською мовою (усно).

Слова в ланцюжку не повторюються, наприклад: boy – yard – door – red – desk – know – white - ...

Гра “Look Sharp”

Гра проводиться у швидкому темпі, без пауз. Вчитель передає одному із учнів лінійку і називає слово певної тематики. Учень повинен назвати інше слово з цієї теми і швидко передати лінійку своєму товаришу. Учень, який порушив правила гри, вибуває з неї і платить штраф: виконує додаткове завдання.

Наприклад: one – two – three – four – five – тощо (числівники);
a desk – a day – a book – a lesson – a teacher – тощо (тема “School”).

ENGLISH-SPEAKING THEATRE

“The Snow Queen”

(Sound of “Winter” Vivaldi, the Snow Queen is appearing into the Snow Queen’s palace)

Queen: Kay, do you remember I promised to give you the whole world and a pair of silver skates.

Kay: Yes, your Majesty.

Queen: Then, do what I tell you. You must make the word “eternity” out of these icicles. *(Kay begins to do that)*



Music: “Winter” Vivaldi

Gerda: Kay! Kay! Are you quite frozen? *(Shakes him by his shoulders)*. Answer me! If you don’t answer me, I’ll die with sorrow.

Kay: Gerda! You bother me!

Gerda: Kay, dear Kay, it’s me!

Kay: Yes, I see.

Gerda: Kay, have you forgotten me?

Kay: No, I never forget anything.

Gerda: How can you speak to me in such a way?
You didn’t even say to me “Glad to see you.”

Kay: Glad to see you.

Gerda: You sound so cold and far away. I've been looking for you all over the world and now I am even afraid to come up to you. Are you really my brother, Kay?

Kay: I'm really Kay, but I am very busy now. I must make the word "eternity" out of these icicles. And the Snow Queen will give me the whole world as a present and a pair of skates.

Gerda: Kay, my silly boy, let's go home. I can't leave you here, all alone. I don't like it here. You just remember. It's spring now. The sky is blue. The sun is shining. The birds are singing.

Kay: (raising his head) You ... you are disturbing me.

Gerda: Kay, let's go away. Our granny is waiting for us. She's been waiting for you all this time. She goes out to wait for you even when it's raining and snowing

(Weeps and embraces Kay)

Kay: Our Granny! (He shivers) I am cold, Gerda. Is it you? What's the matter with you? Why are you crying? How did you get there? *(Looks around himself)* It's so cold here. *(He tries to stand up and walk, but his legs won't obey him)*. I can't walk.

Gerda: You can. Let's go. Never mind your legs. You'll learn to walk. We will get home *(takes off her fur coat and puts it on Kay's shoulders)*.



“Twelve months”

Act I

Mother: Soon New Year will come! Father, where is the fir-tree?

Father: Here it is!

Daughter: What a bad fir-tree!

Stepdaughter: No! The fir-tree is good! I like it!

Mother: Are you here? Go and clean the table!

S.D.: All right, mother!

Mother: And wash the plates! And clean the floor! And make the bad!

S.D.: All right, mother!

Mother: What is this?

Father: Our queen has a party today. She says that she wants snowdrops for the party.

Mother: Snowdrops? In December? Who can see snowdrops in December?

Father: She says she will give money for the snowdrops.

Mother: Money? Where is Mary? Mary!

Mother: Go to the forest! Bring snowdrops!

S.D.: But I cannot find snowdrops in December!

Mother: I say, you must find snowdrops!

S.D.: It is cold! It will snow! I cannot go!

Mother: Go and bring snowdrops!

Act II

(Stepdaughter goes to the forest)

S.D.: I am cold in the snow! I see no snowdrops. But I cannot go home. Mother will not let me in! What is this? A light! Is it a lamp?

(Twelve months near the fire)

S.D.: Good evening! Who are you?

Months: We are twelve months, and who are you?

S.D.: I am Mary.

May: Why are you here, Mary? It is cold in the forest.

S.D.: I must find snowdrops!

December: Snowdrops? In December?

S.D.: Yes! I must give snowdrops to the queen.

December: Brothers! Let us help the girl. Brother January take my stick.

January: It is January. It is cold. It snows. The snow is on the trees and

grass. Please, Mary, take my snowballs!

Mary: Thank you, brother January!

January: February, take my stick!

February: It is cold. But the sun is warm. Cold winds blow. The trees are white. Mary, do you like snowstorms?

Mary: Thank you, February, I don't.

February: Brother March, take my stick!

March: It is spring. It warm. The sun is warm. Warm winds blow. The trees are block, birds sing, I see icicles. Do you want an icicle, Mary?

Mary: No, thank, March!

March: Brother April, take my stick!

April: It is spring. Birds sing. Bears wake up. Sky is blue. The sun is hot. Warm winds blow .I see green grass. I see snowdrops under the tree! Mary, pick up the snowdrops!

Mary: Thank you, brother April! Now I can go home! Good-bye!

Months: Good-bye, Mary!

Act III

Mother: Mary will not come home! Let us have tea together!

Father: I don't want tea! Oh, where is Mary? It is so cold! Who is this?

Mother: Father, open the door please!

Mother: Don't open the door. Where are the snowdrops?

Mary: Here they are LOOK!

Mother: Well! There snowdrops! But how...

Mary: It is a present from the months!

Mother: Give me the flowers!

Father: Give me the flowers! No! She will not gibe you the flowers!

We will go to the party-I and my daughter! Go away!

Mary: Please, take the flowers! They will make you kind!

Mother : Oh, Mary ,thank you!

(Sing a song "The More We Are Together")

The Fox and the Cat

SCRIPT:

(A cat walks in the forest. He sees a fox sleeping under a tree)

Cat: Good day, Mrs. Fox. How are you on this beautiful and sunny day?

(The fox opens her eyes)

Fox: Mmmm.... can't you see that I'm sleeping?

Cat: Oh, I'm sorry... but as soon as I saw you I thought to myself... Oh, she's so intelligent and so clever... everybody loves her!

(The fox stands up and looks at the cat from bottom to top)

Fox: Ha, ha, ha, ha... I didn't know you had a brain. Go away... hunt mice... that's the only thing you can do.

Cat: Oh, no, I can do a lot more things than that. But you haven't answer my question.

Fox: Why should I? In fact... I shouldn't be talking to you! You're nobody! You know nothing! You're useless! You don't even have a life! Ha, ha, ha, ha.

Cat: You're wrong. I have a talent.

Fox: A talent? Ha, ha, ha, ha.... Yeah, sure... tell me more about it.

Cat: Well, when I see a bunch of dogs, I can climb up the trees and save my life.

Fox: Is that all?

Cat: Yes... what about you?

Fox: Well, I have a bag of tricks, and I really feel sorry for you. Come with me, I'll show you how to get rid of the dogs.

(They hear some dogs barking)

Cat: Wait a minute...did you hear that?

Fox: Don't tell me you're afraid of those barking dogs?

(The cat climbs a tree)

Cat: Sure I am!

Fox: Ha, ha, ha, ha. Now I can see your talent in action!

Cat: Come on, Mrs. Fox, What are you going to do...open up your bag of tricks! Hurry up... they are almost here!

(Some dogs approach. They grab and take the fox away)

Fox: No! No! Cat... do something!

Cat: Sorry... I can only hunt mice! Remember?

(The dogs and the fox leave)

Cat: Oh, Mrs. Fox, your bag of tricks was empty!

Висновки

Гра – це організований і контрольований процес, який вимагає емоційних та розумових зусиль. Гра завжди вимагає прийняття рішення: як діяти, що сказати, як виграти? Бажання вирішити ці питання загострює розумову діяльність учнів.

Центральною фігурою гри є особистість з її власними ідеями, думками, почуттями, інтересами, захопленнями і потребами. Кожен учень – своєрідна неповторна особистість. Індивідуальною є й мова дитини як вираження її переживань, емоцій, стосунків з іншими людьми. Ось чому за мету своєї роботи я поставила завдання – допомогти учням з різними потенційними задатками оволодіти англійською мовою.

В іграх існує надзвичайно велика різноманітність засобів (малюнки, дії, музика, рима, ритм, написані слова, усні слова), під час використання яких задіяні всі види розумової діяльності.

Дитині потрібна позитивна мотивація, тобто бажання займатися, потреба в цьому, інтерес. Важливою передумовою забезпечення позитивної мотивації учнів є залучення їх до естетично організованого мовного середовища, якщо сприяють: яскрава наочність, театралізація. Природні ситуації, рольові ігри, костюми, декорації.

Ігри допомагають спілкуванню, сприяють передачі накопиченого досвіду, одержанню нових знань, правильній оцінці вчинків, розвитку комунікативних навичок людини, її сприйняття, пам'яті, мислення, уяви, емоцій, таких рис, як колективізм, активність, дисциплінованість, спостережливість, уважність.

Таким чином, гра додає навчальному спілкуванню комунікативну спрямованість, зміцнює мотивацію вивчення іноземної мови і значно підвищує якість оволодіння їм. Гра - це могутній фактор психологічної адаптації дитини в новому мовному просторі, що може вирішити проблему природного впровадження іноземної мови у світ дитини.